

Anpassningar, struktur och förhållningssätt

**- om möjligheter i mötet med elever med
neuropsykiatriska funktionsvariationer**

Eftermiddagens föreläsning

- Del 1: Framgångsfaktorer i arbetet med elever med neuropsykiatriska funktionsvariationer
- Fikapaus
- Del 2: Specialpedagogens möjligheter att arbeta för en hälsofrämjande skolutveckling

”Medan olika grupper nu träder offentligt om kraven är för höga (politikens och myndigheternas fel), stödet för dåligt (lärarnas fel), resurserna för snålt tilltagna (huvudmännens och skolledarnas fel), eller barnen för illa uppfostrade (föräldrarnas fel), så fortsätter utslagningen till enorma samhällskostnader. Nationalekonomen Ingvar Nilsson beräknar att om 5 500 elever lyckas komma igen senare i livet genom exempelvis Komvux så har de ändå kostat samhället minst 10 miljarder kronor. **Slås de ut i permanent utanförskap kostar 5 500 utslagna elever oss över 30 miljarder kronor.**”

Framgångs- faktorer

- **Förhållningssätt**
- **Kunskap – vetenskaplig grund & beprövad erfarenhet**
- **Personalresurser**
- **Tid**
- **Struktur**
- **Fysisk lärmiljö**
- **Tillgänglig undervisning**

Ett gemensamt
förhållningssätt

**Vetenskaplig grund och
beprövad erfarenhet**

A yellow callout box with a pointer at the bottom, containing text. The background features a pattern of overlapping circles and lines in light gray and white.

Personalresurser
Strukturerat samarbete

A yellow speech bubble graphic with a tail pointing downwards, containing the text 'Tid' and 'Tiden är vår vän'. The background features a pattern of concentric, overlapping circles in light gray, some solid and some dashed.

Tid

Tiden är vår vän

The background features several concentric circles of varying radii, some solid and some dashed, in a light gray color. A large yellow speech bubble is centered on the page, containing the text. The speech bubble has a rectangular body and a triangular tail pointing downwards.

Skedteorin

Att hushålla med sin energi

A yellow speech bubble graphic with a pointed bottom, containing text. The background features faint, overlapping concentric circles and curved lines in light gray and white.

Struktur

Tydlighet ger trygghet

Hög stöttning +
hög utmaning =
sant

Litteratur som inspirerat oss:

- Anna Tebelius Bodins böcker
- Carol Dweck: *Mindset*
- Angela Duckworth: *GRIT*
- Georgios Karpathakis: *Underbara ADHD*

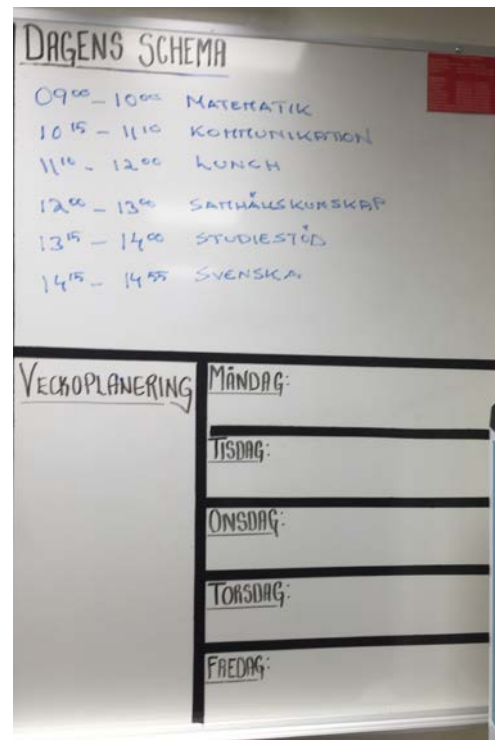
Fysisk lärmiljö

Mat

Tillgänglig undervisning

Att förbereda sig för lektion

- Ta av lurar, stäng flikar på datorn, ta ner locket
- Kolla schemat - vilket ämne/vilken lärare?
- Kolla ämnesplaneringen på väggen, tänk – vad gjorde vi sist?
- Kolla facket och ta fram aktuellt material
- Öppna ev. Classroom för aktuell kurs om materialet finns där
- Läs lektionsplaneringen som läraren skriver på tavlan
- Lyssna aktivt på de inledande instruktionerna

Att hitta balans
mellan
kompensation
och träning i
undervisningen

**Planera & organisera,
uppstart &
uthållighet,
konsekvenstänk,
fokus &
uppmärksamhet,
impulskontroll,
anpassningsförmåga,
tidsuppfattning,
förmågan till att ta
initiativ, motivation...**

Lektionsdesign för en tillgänglig lärmiljö

Litteratur som inspirerat oss:

- Helena Wallberg: Lektionsdesign
- Anders Hansen: *Hjärnstark*
- Björn Roslund: *Haja ADHD*

A yellow speech bubble graphic with a tail pointing downwards, containing text. The background features abstract grey curved lines and dashed lines.

Specialpedagogens
möjligheter att arbeta för
en hälsofrämjande
skolutveckling

Ta hand om dig

Den goda lyssnaren är en person som har förmånen att vara vid god psykisk hälsa, en tämligen mogen personlighet som är i hygglig harmoni med sig själv och därför med vitalitet och energi kan ägna sig åt andra människor.

ur C Crafoord:

Människan är en berättelse

Särskilt stöd

Extra anpassningar

Tillgänglig lärmiljö

A yellow speech bubble graphic with a pointed bottom, containing text. The background features faint, overlapping concentric circles and curved lines in light gray and white.

Tydliga strukturer som
bas för samarbete

Goda exempel

Basundervisning och basutbud

Läs om exempel från Latinskolan i Malmö:

<https://pedagog.malmo.se/2018/03/21/en-skola-for-alla/>

Exempel från Polhemskolan (under utveckling)

Digitalt stöd		
Allt material som delas ut i klassrummet publiceras digitalt på lärplattformen. Alla lärare följer de riktlinjer som gäller för publicering av material på V-klass och G-suite	Lärare har en allmän kunskap om de kompensatoriska hjälpmedel som eleverna använder.	De läromedel och den skönlitteratur som används har ljudstöd
Undervisning		
Lektionsstart: Mobiltelefoner Tydlighet och trygghet Återkoppla till föregående lektion	Under lektionen: Förförståelse Gruppindelning Instruktioner muntligt och skriftligt Pröva/träna under lektionen Anpassa uppgifter efter elevens behov av stimulans Sammanfatta/Checka av	Avslutning: Summera Material - fortsatt arbete
Bedömning		
Lärare varierar bedömningsformerna så att alla elever kan visa sina kunskaper på bästa sätt	Lärare har kännedom om elevens behov av anpassning och dessa tillgodoses vid bedömnings- tillfällen (förlängd skrivtid, behov av hjälpmedel o.s.v.)	Alla prov kan läsas med talsyntes eller ljudfil

Teacher Learning Communities

Dylan William

Läs om Teacher Learning Communities – en modell
för samtal för kollegialt lärande:

<https://www.dylanwilliamcenter.com/>

A yellow speech bubble graphic with a tail pointing downwards, containing text. The background features a pattern of concentric circles and curved lines in light gray and white.

Nätverka

För likvärdighet och kvalitet

Tvärprofessionellt
samarbete

Elevhälsoteamet

Elevhälsoarbetet utgör en **integrerad** del av skolans uppdrag där **elevernas utveckling mot utbildningens** mål ska stödjas. Arbetslagen och elevhälsans professioner **samarbetar** för att utveckla det hälsofrämjande och förebyggande arbetet och skapar förutsättningar för en **tillgänglig lärmiljö**.

Elevhälsoplanen

Syftet med elevhälsoplanen är att den ska vara till **stöd** för alla medarbetare i det dagliga elevhälsoarbetet och förtydliga hur det hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande arbetet organiseras och genomförs. Planen ska **klargöra rutiner, uppdragsbeskrivningar och handlingsplaner** för skolans elevhälsoarbete.

TACK!

SA4 – det förstärkta samhällsprogrammet finns på Polhemskolan i Lund. Läs mer i Tal & Språk nr 4 2017:

<http://sits.nu/wp-content/uploads/2018/02/Tal-Spra%CC%8Ak-nr-4-2017.pdf>

Hör av dig om du har frågor!

karin.wisti@lund.se